

Nie daj się rakowi. Zrób badania profilaktyczne

Zdrowie Z początkiem września ruszają bezpłatne badania dla mieszkańców gminy Kalisz Pomorski. Wszystko w ramach profilaktyki raka narządów rodnych i chorób płuc.

Kilka minut poświęcone badaniu może dać wiele lat życia. Zwłaszcza że coraz częściej na raka szyjki macicy chorują kobiety zaledwie 30-letnie. Od września mieszkańcy Kalisza Pomorskiego mogą skorzystać z bezpłatnych badań ufundowanych przez gminę. Wiele z tych badań jest ogólnodostępnych, o czym nie wszyscy wiedzą. Na pytania najczęściej zadawane przez kobiety w temacie badań ginekologicznych pod kątem nowotworów odpowiada dr Jerzy Łokociejewski – ordynator Oddziału Ginekologicznego Położniczego w Szpitalu w Drawsku Pomorskim.

Dlaczego kobiety powinny badać narządy rodne?

Co roku około 3 500 Polek słyszy diagnozę – nowotwór. Połowa z nich nigdy nie wyzdrowieje, ponieważ zgłosiła się do lekarza zbyt późno. Oznacza to, że z 10 kobiet, u których codziennie wykrywa się w Polsce raka szyjki macicy, 5 umiera. Część z nich nie zdążyła po prostu wykonać badania cytologicznego. Raka szyjki macicy można łatwo wykryć nawet we wczesnym stadium rozwoju.

Jakie są czynniki ryzyka zachorowania na raka szyjki macicy?

Jest to między innymi przewlekłe zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego HPV 16 i 18 lub innymi typami onkogennymi, wczesne rozpoczęcie współżycia płciowego, duża liczba partnerów płciowych, wieloletnie palenie papierosów, niski status socjoekonomiczny, śródnaślona neoplazja szyjki (CIN 2,3) w wywiadzie, a także wiek 45-54 lata.

Jakie objawy powinny zaniepokoić kobiety?

Rak szyjki macicy we wczesnym okresie przebiega bezobjawowo. W późniejszej fazie mogą pojawiać się w trakcie cyklu bądź po okresie menopauzalnym wodniste lub krwiste upławy o nieprzyjemnym zapachu, bóle podbrzusza, bóle

podczas stosunku lub bóle okolicy krzyżowo-lędźwiowej.

Dlaczego tak ważne jest badanie cytologiczne?

Cytologia jest badaniem pozwalającym na wykrycie raka szyjki macicy w początkowym stadium. Polega ono na mikroskopowej ocenie komórek pobranych specjalną szczoteczką z szyjki macicy. Badanie cytologiczne może wykryć nawet niewielkie nieprawidłowości zachodzące w szyjce macicy przed wystąpieniem innych oznak czy symptomów. Jeżeli zmiany zostaną odkryte we wczesnych stadiach, istnieje szansa pełnego powrotu do zdrowia. Rak szyjki macicy we wczesnym okresie przebiega bezobjawowo. Dlatego tak ważne są badania przesiewowe - cytologia. Z bezpłatnych badań cytologicznych w ramach Populacyjnego Programu Profi-

Co 18 minut z powodu raka szyjki macicy w Europie umiera kobieta. Wczesne wykrycie może temu zapobiec

laktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy mogą skorzystać kobiety w wieku 25-59 lat, które nie miały wykonywanej cytologii w ramach NFZ w ciągu ostatnich 3 lat.

Po jakim czasie przychodzi wynik?

Jak wygląda dalsze postępowanie? Wynik przychodzi zazwyczaj po około miesiącu. Badanie jest oceniane przez lekarzy specjalnie w tym celu przeszkolonych. Większość kobiet nie będzie

miała żadnych problemów i zostanie zaproszona na ponowne rutynowe badanie w okresie wyznaczonym przez lekarza. Jeżeli wynik będzie nieprawidłowy, o dalszym postępowaniu zadecyduje lekarz. Pacjentka może zostać poddana dalszym badaniom celem weryfikacji diagnozy, takim jak: kolposkopia, biopsja, czy konizacja.

Na podstawie zbadanego fragmentu stwierdza się, czy zmiana jest stanem przedrakowym czy nowotworem.

Czy badanie przesiewowe zapobiega rakowi?

Nie, badanie przesiewowe jedynie wspomaga w ustaleniu pojawienia się raka, który już tam jest. Należy sobie zdawać sprawę, że rak szyjki może pojawić się w każdej chwili.

Czy istnieją jeszcze inne metody chroniące przed zachorowaniem na raka szyjki macicy?

Coraz powszechniejszą metodą profilaktyki raka szyjki macicy są powszechne szczepienia przeciw wirusowi HPV u osób, które nie rozpoczęły współżycia płciowego. Szczepienia według prowadzonych badań eliminują w znacznym stopniu ryzyko zachorowania.

Co z innymi nowotworami; czy badanie ginekologiczne je wykryje?

Rak jajnika długo nie daje żadnych objawów, wykrywany bywa, kiedy leczenie jest już bardzo trudne. Dlatego tak ważna jest prawidłowa diagnostyka.

Nowotwór ten „lubi” atakować stosunkowo młode kobiety. Wzrost zachorowań następuje bowiem już od 40. roku życia, lecz zdarza się, że atakuje młodsze kobiety. Częściej spotykany jest u kobiet, w których rodzinach notuje się zachorowanie na raka jajnika i u pań, które nie rodziły.

Jakie są objawy raka jajnika i co powinno zaniepokoić panie?

Rak jajnika na początku choroby jest

Kalisz Pomorski stawia na profilaktykę

Szpital w Drawsku Pomorskim jest realizatorem badań profilaktycznych finansowanych przez gminę Kalisz Pomorski

Od początku września do końca listopada tego roku Drawskie Centrum Specjalistyczne realizować będzie badania profilaktyczne na rzecz mieszkańców gminy Kalisz Pomorski. Pacjenci będą mieli możliwość przebadania się pod kątem profilaktyki nowotworów:

* gruczołu krokowego i moczowego – badanie laboratoryjne z krwi i USG prostaty - w dniach: 10.09, 08.10, 12.11.

* płuc – RTG klatki piersiowej - w dniach: 3.09, 10.09, 24.09, 09.10, 22.10, 05.11, 12.11, 19.11, 19.11.

* żeńskich narządów płciowych – badanie ginekologiczne; cytologia i USG - w dniach: 3.09, 10.09, 24.09, 09.10, 22.10, 05.11, 12.11, 19.11, 19.11.

Za rejestrację pacjentów odpowiedzialna jest gmina Kalisz Pomorski, która mieszkańcom gminy pokrywa koszty ww. badania. Urząd Miejski zapewnia transport mieszkańców na badania do Drawska Pomorskiego. Zapisy prowadzone są w Urzędzie Miejskim w Kaliszu Pomorskim pok. nr 6A – wyłącznie osobiście. Przy zapisach wymagany jest PESEL oraz numer telefonu kontaktowego. (MO)

Doktor Jerzy Łokociejewski, ordynator oddziału ginekologiczno-położniczego w Drawsku, zachęca panie do badań

bezobjawowy – a kiedy już daje objawy, są tak mało charakterystyczne, że łatwo pomylić je z problemami gastrycznymi. Kobiety skarżą się bowiem na zaparcia, wzdęcia, bóle w podbrzuszu, uczucie pełności w brzuchu. Dość typowym objawem raka jajnika jest też krwawienie z pochwy. Jednak zmiany dają o sobie znać dopiero wtedy, kiedy guz osiągnie spore rozmiary – na tyle duże, że zaczyna uciskać sąsiadujące narządy: pęcherz moczowy, macicę lub pochwę. Właśnie te niecharakterystyczne i skąpe objawy powodują, że u niemal 80 proc. kobiet rak jajnika wykrywany jest w III lub IV stadium zaawansowania – czyli wtedy, kiedy guz ma ponad 5 cm średnicy (wcześniej nie daje żadnych objawów).

Czy wizyta u ginekologa jest konieczna?

Podczas wizyty pacjentka zostaje poddana badaniu ginekologicznemu przez pochwę, podczas którego lekarz bada wielkość jajników, ich umiejscowienie, kształt, tkliwość na dotyk. Zaproponujemy również badanie ultrasonograficzne narządu rodne, pod-

czas którego, możemy wykryć nieprawidłowości jajników np. torbiele i wskażemy dalsze postępowanie.

Co to jest test ROMA?

To najnowsze narzędzie, służące do oceny prawdopodobieństwa, że zmiana na jajnikach ma charakter guza złośliwego. Badanie ROMA obejmuje trzy podstawowe składowe: statystyczne oszacowanie ryzyka zachorowania na złośliwy guz jajnika oraz dwa testy markerów nowotworowych: Ca 125 i HE4. Wynik algorytmu podawany jest w procentach: określają one prawdopodobieństwo, że u chorej rozwija się stan nowotworowy. Testu tego nie można zastosować w przypadku pacjentek poniżej 18. roku życia, kobiet będących w trakcie chemioterapii oraz uprzednio leczonych na nowotwór.

A co z kobietami w wieku starszym?

Natychmiast powinny zgłosić się na wizytę panie, które zaobserwowały u siebie krwawienie pomenopauzalne, ból, cuchnące wodniste upławy i dodatkowo są osobami otyłymi, mają nadciśnienie tętnicze, chorują na cukrzycę – często są to pierwsze objawy raka endometrium.

Kiedy występuje rak endometrium?

Szczyt występowania raka endometrium przypada na 55. do 60. roku życia, później jego częstość wzrasta ponownie u kobiet 70-letnich i starszych. Rak endometrium daje dość wcześnie pierwsze objawy, co powoduje, że zwiększają się szanse na wczesne wykrycie.

Co zwiększa ryzyko zachorowania na raka trzonu macicy?

Wczesna pierwsza „miesiączka” i późna ostatnia „miesiączka” w życiu, bezdzietność, stosowanie hormonalnej terapii zastępczej samymi estrogenami, otyłość, cukrzyca, zaburzenia miesiączkowania wywołujące zwiększone stężenie hormonów np. zespół policystycznych jajników, zespoły genetyczne. Podczas wizyty u ginekologa pacjentka zostanie poddana badaniu ginekologicznemu przez pochwę, które pozwala stwierdzić większość nieprawidłowości w obrębie dróg rodnych pacjentki. Zaproponujemy również badanie ultrasonograficzne narządu rodne. Ocenimy grubość i stan endometrium. Badanie jest nieinwazyjne i zazwyczaj bezbolesne, a może dostarczyć kluczowych informacji o patologiach istniejących wewnątrz jamy macicy.

Co to jest zabieg abrazji?

W przypadku wątpliwości, lekarz może zlecić kolejne badania, które odpowiedzą na nurtujące go pytania. Pacjentka może zostać skierowana do szpitala na zabieg abrazji, czyli pobrania kawałków endometrium do badania histopatologicznego np. za pomocą specjalnie wyprofilowanej „łyżki”. Zabieg jest bezbolesny, wykonywany w znieczuleniu dożylnym. Po około 3 tygodniach przyjdzie wynik badania, a lekarz – gdy coś w wyniku będzie budziło jego niepokój – zaproponuje dalsze postępowanie i leczenie.

Co to jest biopsja endometrium?

Biopsja aspiracyjna jest mało inwazyjnym badaniem diagnostycznym dróg rodnych kobiet. Polega na wprowadzeniu specjalnej rurki, nazywanej Pipelle Kaniula, która wkładana jest poprzez kanał szyjki macicy do jamy trzonu macicy. Poprzez wyciągnięcie tłoczka w kaniuli wytwarzane jest podciśnienie, co umożliwia zasysanie elementów tkanki błony śluzowej macicy i pobranie materiału do badania histopatologicznego.

KRZYSZTOF BEDNAREK